

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ....
ครั้งที่ ๒๑
วันพฤหัสบดีที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมกรมการหมายเลข ๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญ ผู้มาประชุม คือ

๑. พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม
๒. นายศิริชัย โชติรัตน์
๓. พลเอก มารุต ปัชโชตะสิงห์
๔. นายแสวง บุญมี
๕. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
๖. นายคำคุณ สิทธิสมาน
๗. พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์
๘. ศาสตราจารย์สนิท อักษรแก้ว
๙. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต
๑๐. พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข
๑๑. พลอากาศเอก ชูชาติ บุญชัย
๑๒. พลเอก ธนดล สุรารักษ์
๑๓. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ
๑๔. พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์
๑๕. พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ
๑๖. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
๑๗. พลโท สมโภชน์ ว่างแก้ว
๑๘. พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ
๑๙. พลเอก สุรวัช บุตรวงษ์
๒๐. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ
๒๑. นายบรรชา พงศ์อายุกุล
๒๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
๒๓. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเจียร

- ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
โฆษกและที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญ ผู้ลาการประชุม คือ

๑. พลโท สุรใจ จิตต์แจ้ง
๒. พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน
๓. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา
๔. นายสุรชัย ภูประเสริฐ
๕. พลโท กนิษฐ์ ชาญปรีชญา
๖. นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ
๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวี สุรฤทธิกุล
๘. รองศาสตราจารย์พิชาย รัตนติลล ฌ ภูเก็ต

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการวิสามัญตามข้อบังคับฯ ผู้มาประชุม คือ

- นายปริญญา แสงแก้วเขียว	นิติกรชำนาญการ
	กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๑
	สำนักกรรมการ ๑

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

- ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๒/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบให้ขยายเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ออกไปอีก ๕ วัน

ที่ประชุมรับทราบ**ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม**

- ที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการรับรองบันทึกการประชุมจำนวน ๖ ครั้ง ไปรับรองในคราวประชุมครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ครั้งที่ ๑๕ วันจันทร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๒. ครั้งที่ ๑๖ วันอังคารที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๓. ครั้งที่ ๑๗ วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๔. ครั้งที่ ๑๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๕. ครั้งที่ ๑๙ วันอังคารที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐
๖. ครั้งที่ ๒๐ วันพุธที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา

- พิจารณาบททวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ในประเด็นที่รอการพิจารณา โดยเริ่มจากมาตรา ๔๙/๑ เป็นต้นไป ซึ่งสรุปได้ดังนี้

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า การพิจารณาแนวทางการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๙/๑ และมาตรา ๔๙/๒ ที่จะนำเสนอนี้ ให้เพิ่มขึ้นใหม่นี้เป็นเพียงการพิจารณาหารือเบื้องต้น ซึ่งยังไม่ถือว่าเป็นมติของที่ประชุมที่จะให้ความเห็นชอบ แต่ถ้าที่ประชุมให้ความเห็นชอบก็จะถือว่าเป็นข้อเสนอร่วมกันของคณะกรรมการการวิสามัญ ที่จะใช้เป็นวิธีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ เพื่อบรรจุไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... ต่อไป

มาตรา ๔๙/๑ คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในการเลือกของสมาชิกควรที่จะกำหนดไว้หรือไม่ว่าสมาชิกคนหนึ่งมีสิทธิเลือกตั้งได้หนึ่งหมายเลขเท่านั้น

พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ คณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าหากมีกรณี ที่ผู้สมัครได้คะแนนสูงสุดเท่ากันก็ควรที่จะมีมาตรการจัดการในเรื่องนี้ด้วย

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าในกรณี ของการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อนั้น หากเกิดกรณีที่มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจะให้ เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการชี้ขาด ดังนั้นจึงเห็นสมควรกำหนดให้สอดคล้องกัน

มติที่ประชุม มาตรา ๔๙/๑ คณะกรรมการการเพิ่มขึ้นใหม่

“มาตรา ๔๙/๑ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวัน เวลา สถานที่ในการสมัครเป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้ง และประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติ ของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น

(๓) เมื่อสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับ รายชื่อผู้สมัครจากคณะกรรมการสรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดจัดการประชุมสมาชิกเพื่อลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาส่งมา

(๔) การประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน โดยในการลงคะแนนให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้หนึ่งคน และเมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนลำดับสูงสุดสองลำดับแรก ให้คณะกรรมการสรรหาโดยเร็วในกรณีที่มีผู้มีคะแนนเท่ากันมากกว่าจำนวนดังกล่าว ให้เป็นอำนาจ ของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเลือกของแต่ละเขตเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้ง หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบ ให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเลือกในลำดับถัดไปเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบกับรายชื่อที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาประชุมร่วมกัน หากที่ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครผู้ใด ให้เสนอรายชื่อผู้นั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ถ้าที่ประชุมร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งเหตุผลให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นทราบ และให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น”

มาตรา ๔๙/๒

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในกรณีของการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตาม มาตรา ๔๙/๒ (๕) จะมีขั้นตอนที่แตกต่างไปจากการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเมื่อคณะกรรมการสรรหาส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๔) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วยก็จะมีกระบวนการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองกับคณะกรรมการสรรหา เนื่องจากในการประชุมร่วมกันไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงลำดับรายชื่อได้และหากให้อำนาจในการเปลี่ยนแปลงลำดับบัญชีรายชื่อได้ก็เท่ากับกระบวนการที่ผ่านมาทั้งหมดไม่มีความหมาย จึงเห็นสมควรว่าไม่ควรมีขั้นตอนของการประชุมร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่จะให้อำนาจตัดสินใจเป็นของสมาชิกพรรคการเมืองมิใช่ให้อำนาจคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ส่วนพรรคสองเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกที่อยู่ในพื้นที่ที่ยังไม่ได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้มีส่วนร่วม โดยให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งใกล้เคียงตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของแต่ละพรรคการเมือง

พลเอก ไพชยนต์ คำตันเจริญ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าหากต้องเริ่มกระบวนการสรรหาใหม่ตาม (๕) ตอนท้าย จะมีเวลาที่จะต้องดำเนินการตาม (๑) เพียงพอหรือไม่

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า หากพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วการเริ่มกระบวนการสรรหาใหม่อาจมีระยะเวลาที่ไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงได้มีการแก้ไขให้สามารถดำเนินการล่วงหน้าก่อนมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ในมาตรา ๔๙ ทั้งนี้หากเลยกำหนดเวลาแล้วพรรคการเมืองยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จก็แปลว่าพรรคการเมืองนั้นไม่มีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อส่งสมัคร

มาตรา ๑๓๒ วรรคสอง

ไม่มีการแก้ไข

ไม่มีประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

ทั้งนี้ เป็นผลจากการแก้ไขมาตรา ๑๓๕

มติที่ประชุม

มาตรา ๑๓๒ วรรคสอง

ไม่มีการแก้ไข

“ระยะเวลาที่กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๑๓๒ วรรคหนึ่ง พรรคการเมืองอาจทำหนังสือขอยายเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้ แต่เมื่อรวมแล้ว ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันสิ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือครบระยะเวลาที่ได้รับการขยายแล้วพรรคการเมืองใดยังมีได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาที่พรรคการเมืองยังปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) และ (๗) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการตั้งสาขาพรรคการเมือง ไม่ครบถ้วน จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้

มาตรา ๑๓๕

มีการแก้ไข

ประเด็นการอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในคราวประชุมที่ผ่านมามีการแก้ไขให้มีข้อยกเว้นไว้ในกรณีการเลือกตั้งครั้งแรกตามบทเฉพาะกาล แต่อาจเป็นเหตุให้กับพรรคการเมืองทุกพรรคมาใช้ช่องทางการยกเว้นทั้งหมด อีกทั้งคณะกรรมการการวิสามัญได้กำหนดให้มีการสรรหาผู้สมัครแบบใหม่ขึ้น ดังนั้นเพื่อให้กระบวนการสอดคล้องกับหลักการใหม่ที่จะมีขึ้น จึงขอแก้ไขกลับไปเป็นไปตามหลักการเดิมที่ได้แก้ไขในครั้งแรก

พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ คณะกรรมการการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าในมาตรา ๑๓๕ จะมีผลกระทบกับพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็กซึ่งได้จัดตั้งขึ้นแล้ว โดยพรรคเหล่านี้จะมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบ ๔ ภาค และจะมีผลกระทบตามมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง กล่าวคือหากมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบ ๔ ภาค ตามมาตรา ๑๓๒ (๗) ก็จะต้องส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ แต่ในการบัญญัติมาตรา ๑๓๕ เป็นการเปิดช่องให้กับพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ให้สามารถดำเนินการได้ แต่พรรคการเมืองเก่าที่มีขนาดเล็กเหล่านี้ให้ชัดเจน และควรแนะนำวิธีการดำเนินการให้ด้วยว่าควรสะสมบัญชีแล้วไปจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ หรือควรดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้ครบตามจำนวน

มติที่ประชุม

มาตรา ๑๓๕

มีการแก้ไข

“มาตรา ๑๓๕ ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง สำหรับพรรคการเมืองที่ขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองภายหลังวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และยังไม่มีสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๓๓ และหมวด ๓๕ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๔๙ ของพรรคการเมืองดังกล่าวประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนสี่คน และ ตัวแทนสมาชิกหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ซึ่งเลือกกันเองจนครบจำนวนเจ็ดคนซึ่งสองคนต้องเป็นตัวแทนสมาชิกที่พรรคการเมืองมีในแต่ละเขตตามที่คณะกรรมการกำหนดและในกรณีที่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแล้ว ตัวแทนสมาชิกดังกล่าวต้องเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ในกรณีที่มีพรรคการเมืองใดมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดรวมกันไม่ถึงเจ็ดคน ให้พรรคการเมืองจัดให้มีการเลือกตัวแทนสมาชิกเพื่อให้ได้จำนวนที่

ยังขาดอยู่จนครบจำนวนเจ็ดคน ทั้งนี้ การเลือกกันเองของหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดทั้งหมดเป็นหรือการเลือกตัวแทนสมาชิกด้วยให้เป็นไปตามข้อบังคับ”

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากระบวนการสรรหาที่มีการเสนอขึ้นใหม่ทั้งหมดตามมาตรา ๔๙/๑ และมาตรา ๔๙/๒ หากมีการทักท้วงถึงความถูกต้องจะเป็นเรื่องการจัดการภายในของพรรคการเมืองที่จะวินิจฉัยชี้ขาดโดยไม่จำเป็นต้องฟ้องเป็นคดีชั้นศาลหรือให้คณะกรรมการการเลือกตั้งชี้ขาดใช่หรือไม่ ซึ่ง นายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าในการสมัครรับเลือกตั้งผู้สมัครจะต้องมีเอกสารประกอบที่จะแสดงถึงความถูกต้องของกระบวนการสรรหาตามข้อบังคับของพรรคการเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาแสดงให้เห็นด้วย ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะตรวจสอบว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามข้อบังคับของพรรคการเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วหรือไม่ หากไม่ถูกต้องก็ต้องกลับไปดำเนินการให้ถูกต้อง และในกระบวนการรับสมัครนั้นในใบสมัครจะต้องรับรองโดยหัวหน้าพรรคการเมือง หากกระบวนการได้มาเป็นเท็จหรือไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อบังคับ หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการสรรหา รวมทั้งผู้สมัครซึ่งต้องรับรองตัวเองด้วยก็ต้องรับโทษตามกฎหมาย

พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในร่างกฎหมายฉบับนี้ มาตรา ๔๒ ได้กำหนดไว้ในกรณีสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนเห็นว่ามติของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น ให้มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ อีกทั้งเมื่อข้อเสนอนี้ได้ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว กฎหมายอื่นที่จะออกตามมาก็จะต้องสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายฉบับนี้ด้วย

ศาสตราจารย์สนธิ อักษรแก้ว ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่ากระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นมีอย่างไร ซึ่ง นายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าในการรับสมัครจะต้องพิจารณาความถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้เตรียมการอบรมเจ้าหน้าที่ในการรับสมัครไว้แล้ว และมีการแนะนำหรือซักซ้อมกับพรรคการเมืองเพื่อให้ดำเนินการให้ถูกต้องด้วยแล้ว

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่าในกรณีที่ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งแล้วมีคนมาร้องเรียนว่ากระบวนการสรรหาเป็นผู้สมัครของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร ซึ่ง นายแสวง บุญมี ได้ให้ข้อมูลว่าต้องตรวจสอบว่าการเหตุแห่งกระบวนการสรรหาผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรมจนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะหรือไม่ หากไม่ใช่ก็ไม่อาจจะไปดำเนินการกับพรรคการเมืองได้

พลเอก วิชิต ศรีประเสริฐ คณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าการได้มาซึ่งผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นตามมาตรา ๕๐ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติมความนั้นได้กำหนดไว้ว่าให้หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามมาตรา ๔๙/๑ และมาตรา ๔๙/๒ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง และหากหัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองอันเป็นเท็จก็ต้องรับโทษตามมาตรา ๑๑๑ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดออกหนังสือรับรองผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๕๐ อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อสังเกตว่าโดยที่กระบวนการสรรหาที่นำเสนอใหม่นี้มีวิธีการที่ซับซ้อนและถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายด้วยอาจทำให้หลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกพรรคการเมืองเป็นหลักการที่สำคัญ แต่การให้พรรคการเมืองรับผิดชอบกันเองอาจเป็นปัญหาในเชิงหลักการได้ ดังนั้นในการร่างกฎหมายของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีเจตนาที่จะไม่ลงรายละเอียดในขั้นตอนการดำเนินการ แต่เมื่อได้เขียนไว้ในกฎหมายแล้วก็อาจเป็นการเปิดพื้นที่ให้สังคมสามารถเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องของกระบวนการได้ด้วย จึงมีข้อสังเกตว่าในการดำเนินการหากกระบวนการไม่ถูกต้องจะมีบทลงโทษ (sanction) อย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมาธิการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นต้องการให้เป็นเรื่องภายในของพรรคการเมืองโดยให้พรรคการเมืองจัดการกันเอง หากบัญญัติไว้ในกฎหมายแล้วไม่ทำตามก็อาจเป็นปัญหาความไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาได้อีกจึงไม่ได้บัญญัติไว้

นายแสวง บุญมี รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลว่าเมื่อกฎหมายได้บัญญัติไว้ในลักษณะนี้ก็เป็นที่หน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ สุจริต และเที่ยงธรรม ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งก็มีอำนาจในการสอบสวนและไต่สวนให้ได้ข้อเท็จจริงอยู่แล้ว

จากนั้นพลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ขอให้ลงมติในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑) การเพิ่มตำแหน่ง “เลขาธิการพรรคการเมือง” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
มติที่ประชุม : ที่ประชุมเสียงข้างมากจำนวน ๑๑ เสียง เห็นชอบให้เพิ่มตำแหน่ง “เลขาธิการพรรคการเมือง” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยจำนวน ๗ เสียง เห็นชอบตามร่างเดิมที่ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งเลขาธิการพรรคการเมือง

๒) การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเสียงข้างมากจำนวน ๑๕ เสียง เห็นชอบให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. .... เพื่อให้มีการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ โดยให้มีกระบวนการเริ่มต้นมาจากการเลือกของสมาชิกพรรคการเมืองในสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น

ส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยจำนวน ๔ เสียง เห็นชอบตามร่างเดิม

ทั้งนี้ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง และพลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ ขอสงวนความเห็น โดยให้คงไว้ตามร่างเดิม

๓) ค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิก

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเสียงข้างมากจำนวน ๑๖ เสียง เห็นชอบให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกพรรคการเมืองได้ไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งร้อยบาท ซึ่งเป็นไปตามร่างเดิม

ส่วนกรรมาธิการเสียงข้างน้อยจำนวน ๒ เสียง เห็นชอบให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกพรรคการเมืองได้ไม่เกินปีละหนึ่งร้อยบาท

๔) การเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีแรก ตามบทเฉพาะกาล

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเสียงข้างมากจำนวน ๑๙ เสียง เห็นชอบให้เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองสำหรับปีแรกในอัตราไม่น้อยกว่าห้าสิบบาทได้ ซึ่งเป็นไปตามร่างเดิม

ส่วนกรณีการเสียงข้างน้อยจำนวน ๑ เสียง เห็นชอบว่าไม่ควรเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองในปีแรก

๕) ทุนประเดิมของพรรคการเมือง

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเสียงข้างมากจำนวน ๑๓ เสียง เห็นชอบให้กรณีทุนประเดิมเป็นเงื่อนไขบังคับหลัง โดยให้พรรคการเมืองจัดให้มีทุนประเดิมไม่น้อยกว่าจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดเป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาก็ได้ โดยทุนประเดิมนั้นมาจากผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิมคนละไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินคนละห้าหมื่นบาท

ส่วนกรณีการเสียงข้างน้อยจำนวน ๔ เสียง เห็นชอบตามร่างเดิมที่ให้พรรคการเมืองต้องมีทุนประเดิมไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านบาท โดยผู้ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองทุกคนต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็นทุนประเดิมคนละไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินคนละสามแสนบาท

ทั้งนี้ นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง ขอสงวนความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวกับทุนประเดิมทุกมาตรา โดยให้คงไว้ตามร่างเดิม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- กำหนดการประชุมครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติให้มีการประชุมครั้งต่อไปในวันศุกร์ที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เมื่อได้เวลาอันสมควรแล้ว พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณกรรมการวิสามัญและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและขอปิดการประชุม

เลิกการประชุมเวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

จัดทำแล้วเสร็จเมื่อ ๕ มิ.ย. ๖๐

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์ วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๑

ผู้จัดบันทึกการประชุม

..... ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ ตรวจสอบ

มติรับรองบันทึกการประชุม

ครั้งที่ ๒๔ / .....

วันที่ ๘ มิ.ย. ๖๐

..... ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑ ทราบ

นายณัฐพล สิงห์สิริสิทธิ์

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๑

สำนักกรรมการ ๑

ผู้จัดบันทึกการประชุม